

2.2. Đề xuất một số phương hướng cơ bản về đào tạo, bồi dưỡng, chuẩn hóa đội ngũ giáo viên đáp ứng yêu cầu chương trình giáo dục phổ thông 2018

Trong những năm qua, chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT theo định hướng phát triển năng lực người học, "lấy người học làm trung tâm" của quá trình dạy học được triển khai thực hiện ở tất cả các cấp học ở trường phổ thông. Tuy nhiên, người học - HS có thể phát huy được tính chủ động, tích cực, tự giác học tập và thực sự trở thành trung tâm của quá trình dạy và học hay không còn phụ thuộc rất lớn vào đội ngũ người dạy - GV. Để có được đội ngũ GV đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện GD-ĐT phù hợp xu thế hội nhập quốc tế, nhất là chương trình giáo dục và thi THPT quốc gia thì theo chúng tôi, trong quá trình đào tạo, chuẩn hóa, bồi dưỡng GV cần quán triệt một số phương hướng cơ bản sau đây:

Một là, *các cơ sở đào tạo GV THPT cần quan tâm đến công tác chính trị tư tưởng*

Chất lượng dạy và học ở trường THPT phụ thuộc vào ý thức, niềm tin khoa học và tâm huyết của đội ngũ GV. Ý thức hệ Mác - Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước là vũ khí tư tưởng của đội ngũ GV trong quá trình thực hiện nhiệm vụ của mình. Bởi vậy, niềm tin khoa học, tinh thần yêu ngành, yêu nghề của đội ngũ GV sẽ tác động một cách trực tiếp đến việc hình thành thế giới quan khoa học, phương pháp luận đúng đắn cho HS. Khi người GV nhất quán tin tưởng vào đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước thì mới thực hiện được vai trò là người tuyên truyền cho đường lối, chính sách đó. Hiện nay, do điều kiện khách quan và chủ quan, một bộ phận không nhỏ đội ngũ GV ở trường THPT có biểu hiện xói mòn niềm tin, suy thoái đạo đức, lối sống, "tự diễn biến", "tự chuyển hóa", vì vậy việc nâng cao ý thức hệ Mác - Lê nin, giữ vững niềm tin của đội ngũ GV là hết sức cần thiết.

Hai là, *quá trình đào tạo đội ngũ GV ở các trường đại học phải gắn liền với việc đào tạo lại, chuẩn hóa, bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm thường xuyên phù hợp với yêu cầu thực tiễn của đất nước và xu thế phát triển của thời đại*

Xuất phát từ đổi mới nội dung các môn học ở trường THPT, đội ngũ GV cần phải được cập nhật, bổ sung những tri thức mới về các vấn đề kinh tế, chính trị, xã hội, văn hóa, khoa học kỹ thuật - công nghệ hiện đại... Tinh khoa học, tinh sư phạm, tinh thực tiễn, tinh "mở" của chương trình giáo dục phổ thông mới đòi hỏi người GV phải thường xuyên tiếp cận, nắm bắt thông tin, phân tích xử lý, chắt lọc làm giàu thêm vốn sống, vốn kiến thức thực tế để vận dụng vào bài giảng, làm tươi mới, sinh động giờ học. Đất nước đã trải qua hơn 30 năm đổi mới và phát triển đòi hỏi GV ở trường THPT phải luôn nghiên cứu, bám sát, vận dụng quan điểm, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước để làm rõ nội dung bài học, môn học. Mỗi một thời kì, một giai đoạn phát triển, nhiều vấn đề thực tiễn mới nảy sinh, vì vậy bản thân người GV muốn dạy tốt cần được đào tạo lại, bồi dưỡng để chuẩn hóa nhằm bổ sung, cập nhật những nội dung mới làm phong phú thêm bài dạy của mình. Quá trình đó được thực hiện thông qua các khóa tập huấn hệ, bồi dưỡng chuyên đề phù hợp với yêu cầu thực tiễn địa phương và trường học.

Ba là, *quan tâm đến các chế độ, chính sách đãi ngộ đối với đội ngũ GV THPT*

Đồng thời với việc nâng cao nhận thức về vai trò, vị trí của đội ngũ Nhà giáo, cần kết hợp nhuần nhuyễn, hiệu quả giữa quá trình đào tạo với việc sử dụng và đãi ngộ đối với đội ngũ GV. Hiện nay, truyền thống "Tôn sư trọng đạo" có biểu hiện mờ nhạt, tiền lương và các chế độ, chính sách đãi ngộ khác đối với GV còn thấp... là những yếu tố tác động làm cho không thu hút được HS giỏi lựa chọn nghề Sư phạm. Thực tế cho thấy những năm gần đây, tỉ lệ HS vào các trường sư phạm còn thấp, vì vậy, để có đội ngũ GV THPT có chất lượng cao, ngoài việc nâng cao hiệu quả đào tạo, chuẩn hóa, bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn cần có sự quan tâm từ Nhà nước, Nhà trường và xã hội đối với đội ngũ GV, cụ thể: thực hiện tốt các chế độ lương, thưởng, phúc lợi tập thể, xã hội nhằm nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho GV; đảm bảo công bằng, bình đẳng trong thi đua khen thưởng để GV có động lực, tâm huyết với nghề, yên tâm đầu tư thời gian, trí tuệ trong việc tìm kiếm cách thức, biện pháp giảng dạy nhằm đảm bảo hiệu quả giờ dạy tốt hơn.

Bốn là, *đào tạo ban đầu, đào tạo lại, phát triển nghề nghiệp thường xuyên, liên tục và tuyển dụng, sử dụng phải là các khâu của một quá trình đồng bộ, nhất quán theo các tiêu chí chuẩn hóa.*

Các cơ sở sử dụng GV ở địa phương cần tuyển dụng GV THPT đảm bảo đạt chuẩn, bố trí giảng dạy đúng chuyên ngành được đào tạo tại các trường đại học để nâng cao chất lượng dạy học. Đội ngũ GV được đào tạo bài bản ở các trường đại học, khoa Sư phạm đạt chuẩn về trình độ kiến thức, có năng lực chuyên môn nghiệp vụ vững vàng, nhiệt huyết với nghề là điều kiện thiết yếu của việc nâng cao chất lượng dạy học đáp ứng yêu cầu chương trình giáo dục và thi tốt nghiệp THPT quốc gia mới. Đồng thời, cần kiên quyết loại trừ tình trạng GV dạy "chéo môn" chưa qua đào tạo và GV không đạt chuẩn tham gia dạy học; thường xuyên thanh tra, khảo sát chất lượng chuyên môn, đánh

đòi hỏi đội ngũ GV THPT theo Chuẩn nghề nghiệp, từ đó có kế hoạch, biện pháp bồi dưỡng sử dụng, bố trí, luân chuyển GV phù hợp với trình độ chuyên môn.

3. Kết luận

Đổi mới dạy và học ở trường THPT theo định hướng phát triển năng lực người học đã và đang là chủ trương lớn, lâu dài của ngành giáo dục và toàn xã hội. Chủ trương đó có thực hiện hiệu quả hay không còn phụ thuộc vào việc học phát huy năng lực, chủ động học tập cần phải có sự dẫn dắt, định hướng, cố vấn từ người dạy - GV. Muốn làm tốt vai trò cố vấn, định hướng người học, cần đào tạo, bồi dưỡng, chuẩn hóa đội ngũ GV THPT đúng chuẩn, đảm bảo "Tâm - Tri - Tầm".

Trong tình hình hiện nay, việc đổi mới dạy và học không thể tách rời vai trò của người GV THPT. Họ cần phát huy vai trò là người tổ chức, định hướng cho HS thực hiện tốt các nhiệm vụ của mình, HS sẽ là người chủ động, sáng tạo, xây dựng kế hoạch và từng bước thực hiện kế hoạch phát triển bản thân. Đồng thời, mỗi GV cần "luôn luôn lắng nghe, luôn luôn thấu hiểu" để giúp HS vượt qua những khó khăn, vướng mắc, sang chấn tâm lí, từ đó hoàn thiện được bản thân và thành công trong cuộc sống.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 14/11/2013 về đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.*
- Bộ GD-ĐT (2009). *Thông tư số 30/2009/TT-BGDĐT Quy định Chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở, giáo viên trung học phổ thông.*
- Bộ GD-ĐT (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể* (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT, ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
- Quốc hội (2009). *Luật Giáo dục sửa đổi, bổ sung.* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật
- Phùng Văn Bộ (1999). *Lí luận dạy học môn Giáo dục công dân ở trường phổ thông trung học.* NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- Trần Tuyết Oanh (2004). *Đánh giá trong giáo dục.* NXB Đại học Sư phạm.
- Trần Văn Hiếu (2013). *Thực trạng đội ngũ giảng viên giảng dạy môn Giáo dục công dân các trường trung học phổ thông ở Đồng bằng sông Cửu Long.* Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Cần Thơ, số 29, tr 43-46.
- Vũ Đình Bày (chủ biên) - Đặng Xuân Điều - Nguyễn Thành Minh (2010). *Phương pháp dạy học môn Giáo dục công dân ở trường trung học phổ thông.* NXB Giáo dục Việt Nam.